

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fnt
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 hóra » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Ölvetetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetői irodá-
ában Budapest, Váci-utca, Oppel-
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assa-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 márczius 10

Megjelenik minden vasárnap

10 Marzo 1889

Főhívás előfizetésre!

A f. évi ápril hó 1-én lapunk
8-ik évfolyamának második negyedé-
be lép. — Fölkérjük t. előfizetőinket
az előfizetések szíves megújítására.

Előfizetési díj a hátralevő 9 hóra 4 fnt 50 kr.
" " félévre 3 " — "
" " negyedévre 1 " 50 "

Az előfizetési pénzek a Fiume
kiadóhivatalához Fiuméba külden-
dők.

A „Fiume” kiadóhivatala.

A főszabadult Fiume.

Az izgalmas politikai események
közepette, kikötő városunk alig lát-
szott figyelmére méltatni azt a
nagy fontosságú eseményt, melyet
a budapest-pécsi vasut államosítá-
sa a magyar kikötő városra néz-
ve jelentett. — A mi évek hosszú
során át folytatott küzdelmek da-
czára nem sikerült, azt Baross
minister, mint a gordiusi csomót
vágta ketté. — A délvasutnak
Fiuméra nézve nyomasztó tarifa
politikája alól megtörtént az első
lépés az örvendős szabadságra.
— A budapest-pécsi vasut álla-
mosításának nagyfontosságú köz-
gazdasági jelentőségét Fiuméra néz-
ve ma még alig határozhatjuk meg,

A „Fiume” tárczája

A tenger áramlásai.

A folytonos változás és mozgás, mely
a természet figyelmes szemlélőjének
népten nyomon előtűnik, még ott
is még ott is meg van, és pedig
hatalmas arányokban, hol sok ember
nyugalmat és csendet vél. És közel is
fekszik ama gondolat, hogy a nagy ten-
gerekben, kivált annak nagyobb mély-
ségeiben „csend és nyugalom” uralkodik
ott mozgás nincs. Pedig mily óriási mér-
tékben találunk ott mozgást, s mily nagy
tömegek változtatják ott helyüket! El-
tekintve a viharokból származó hullá-
mokról, melyek tetemes mélységekben
éreztetik mozgásukat, eltekintve a da-
gály- és apálytól, melyek oly rendszer-
rel és pontosan lépnek fel a partokon,
most a tenger vizének áramlásairól a-
rakok megemlékezni, melyek klimatikus
tekintetben annyira fontosak.

A tengeri áramlatokat, (vagy mond-
hatjuk tengeri folyóknak is) egészen hűien
hasonlíthatjuk a szárazföldi folyókhoz,
azon különbséggel, hogy a mi folyóink
ágya föld s szikla, tengeri folyóké pedig

de következményeiben már előre
is olyannak jelezhetjük, mely ne-
vezetes forduló pontot képez a ma-
gyar tengeri kereskedelemben.

A déli vasutak káros monopoli-
umára, melyet Fiuméval szemben
Trieszt előnyére üzött, erős csapást
mért az erőteljes és öntudatos m. kir.
állami vasuti politika. A budapest-
pécsi vasut tényezővé lett a ma-
gyar tengeri kiviteli forgalomban,
mely Fiumében leli életét erejét.

A déli vasutnak, mely a ma-
gyar kereskedelmi érdekeket soha,
vagy csak úgy alkalom adtán és
kényszerből méltatta itt-ott figye-
mére, a jövőben akarva nem akar-
va, meg kell hajolnia a magyar ke-
reskedelem jogos követelményei el-
lőtt. — Meg kell, hogy szüntesse
a Fiuméra és Triesztre nézve föl-
állított tarifaegyenlőségi elveit, me-
lyek elvégre is, határozottan igaz-
ságtalan alapra voltak fektetve.

A budapest-pécsi vasut államo-
sításának fontosságát a „Pesti Hir-
lap” is kiválóan hangsúlyozza.

„A budapest-pécsi vasut államosítá-
sára” a nevezett lap, — egyuttal a pécsi-bar-
csi és mohács-pécsi vasutaknak is állami be-
nyújtás alá jutását jelenti, a budapest-fiumei
utiránynak domináló szerepre jutását s az
állam közgazdasága érdekében való teljes
kihasználhatását jelenti s megszünteti
azt a gazdasági érdekeinkre gyakorta
káros hatalmat, mely eddig a déli va-
sutnak, mondhatnók, monopoliuma volt.
A most államosított vasutvonal az által
hogy az állam közvetlen tulajdonába
kerül, a déli vasut vonalával legalább

viz; még a partokat is megtaláljuk; a
tengeri viznek színe oly különbséget
mutat, hogy szabad szemmel észrevehető.

Ezen áramlatok oka többféleképp ma-
gyarázható meg. Lehetnek okai a pas-
zatszelek, azon állandó erős lég-
ramlatok, melyek a hőkiegyenlítés vé-
gett az egyenlítő felé tartanak és a föld
forgása folytán nyugatra hajlanak. Ezen
szelek már a tenger felszínét mozgásba
hozzák nyugat felé, mely mozgás a sur-
lás folytán lassan a mélyebb víz ré-
tegekre is érvényesül, míg végre az e-
gész víztömeg áramlásnak indul. — De
vannak más okok is, melyek szembe
tűnnek. Tudvalevő, hogy a tengervíz igen
sok idegen anyagot tartalmaz, só-
kat, sőt organikus anyagokat is. De az
is tény, hogy van tenger, mely több
vagy kevesebb ily idegen anyagokkal bír
és az előbbinek vize nehezebb az utó-
biénál; s így létezik súlykülönbség, mely
kiegyenlíti magát és létrehoz áramláso-
kat. Lehet végre a vízhőmérsékletkülön-
b-
sége is ok; a különböző hőmérsékű vi-
zek is kiegyenlítve egymást, áramokat
hoznak létre. A legvalószínűbb oka az
áramlatoknak pedig a három felsorolt
együttvéve, s a hol ez a három tényező
együtt működik, ott találjuk is a leger-
ősebb áramokat.

is egyenrangúvá válik s ez utóbbinak
vélünk szemben eddig követett magatartá-
sára is módosító hatással lehet s minde-
nesetre elég alkalmas lesz ellensúlyoz-
ni azt, hogy kiviteli forgalmunk Fiume
helyett mesterségesen Trieszt felé terel-
tessék.

Nevezetes eredmény ez, annál neve-
zelesebb, mivel Fiume az egyetlen pont
hazánk földén, a hol a magyar áru azonnal
tengerre szállhat, anélkül, hogy idegen ter-
ületet kellene érintenie, idegen vasu-
ton szállítatnia. S ha számba vesszük,
hogy a magyar piacok és Fiume kö-
zött 1880. óta ránk nézve oly fontos
gabona szállítási díja 36.7, a fű 45.6,
a szeszé 38.7, a petróleumé 27.4, a boré
35.2 százalékkal leszállított s hogy
talán még további leszállítás is lehetsé-
ges; lehetetlen, hogy a legészintőbb ha-
zafiai örömmel ne gratuláljunk Baross
ministernek, természetesen, következetesen
s mint látjuk, teljes sikerrel folytatott
vasuti politikájához.

A budapest-pécsi vasut államo-
sítása azonban nemcsak közvetle-
nül e vasutnak és a magyar ten-
geri kereskedelemnek, már a köz-
zel jövőben bizonyára bekövetke-
ző föllandulását jelenti, de jelenti
egyszermind valamennyi hazai va-
sut áruforgalmának bizonyos ará-
nyú megeléknkülését. Magyarország
vasuti vonalainak bármely távol-
eső pontjáról ugyanis a jövőben soke-
kal kedvezőbb feltételek mellett
lesznek a kiaknázatlan magyar ter-
mények a magyar tengerpart felé
irányíthatók, s a tengeren túli
piacokra szállíthatók.

Minden tengerben vannak áramok;
háláltnak munka volna azonban azokat
felismerni, mert hatalmas névhalmozást
egyeset nem adnék vele. Csak kettőt
akarok felemlíteni, melyek közül az e-
gyik a mi földrészünkre, Európára nagy
fontosságú, mert ha ezen áram nem lé-
teznék, Európa nyugoti államaiban a
nyár mindjárt néhány fokkal hűvösebb
volna. Ez a Golf-áram. (Más néven Flo-
rida áram). Ezen áramot már régen is-
merik, állítólag Cortez spanyol hőstör-
nek hajója fedezte volna fel a 16-ik
század elején. Azóta már sokszor tétet-
tet ezen áram alapos vizsgálat és ku-
tatás tárgyává. Az áram eredete a me-
xikói öböl, melyből a szigetek közt al-
haladva egy darabig az amerikai partok
mellett vonul el, végre innen keletre
nyugoti partokon fel Skandináviáig. Az
áram meglehetősen sebesen halad és az
Egyesült Államok mérései szerint a nyugoti
Indiai szigetek közt meghaladja a
40 tengeri mérföldet naponként. A szabad
tengerben természetesen kisebb a seb-
essége, s minél inkább távolodunk a
kiinduló ponttól, annál lassabb lesz a
folyás. Az áram igen széles; néhol elé-
ri a 100 tengeri mérföld szélességet,
melyesre 900 egész 1000 mt.

A mi a fontos Európára nézve ezen

A bel- és külföldi hajók forgalma a fumei
kikötőben 1888-ban.

Az 1888 év folyamán osztrák-
és magyar lobogó alatt érkezett a
fiumei kikötőbe, magyar kikötők-
ből 218 vitorlás 4319 tonnatartala-
lommal; 525 gőzhajó 23931 tonna
tartalommal; elindult a fumei ki-
kötőből magyar kikötőkbe 217 vi-
torlás 4279 tonnatartalommal, 523
gőzös 24,003 tonnatartalommal,
olasz lobogó alatt: érkezett összesen
7 vitorlás 234 tonnatartalommal,
elindult 35 vitorlás 1713 tonna-
tartalommal, görög lobogó alatt ér-
kezett elindult 1 vitorlás 190 ton-
natartalommal.

Az összes idegen hajó forgalom
magyar kikötőkbe magyar kikö-
tőkbe: érkezett 7 vitorlás 284 ton-
natartalommal, elindult 36 vitor-
lás 1903 tonnatartalommal.

Az összes hajóforgalom a ma-
gyar kikötőkbe magyar kikötőkbe:
Erkezett összesen 225 vitorlás
4553 tonnatartalommal, 525 gőz-
hajó 23731 tonnatartalommal. Ösz-
szesen érkezett 750 hajó 28484
tonnatartalommal.

Elindult magyar kikötőkbe magyar
kikötőkbe: összesen 253 vi-
torlás 6181 tonnatartalommal, 523
gőzös 24,003 tonnatartalommal,
összesen 776 hajó 40,184 tonna-
tartalommal.

áramnál, ez a hőmérséke a vizének. A
mexikói öböl meglehetősen zárt lévén, benne
a víz a nap heve folytán igen felleleg-
szik. A tenger felszínén itt a víz 28—29 °C.
Az áram további útjában a víz folyton
hűl, de csak kis mértékben. Körülbelül
40—50 nap kell, míg a víz a mexikói
öbölből a mi földrészünkig ér, de da-
czára a párolgás hőkiegyenlítés folytán
beállott hűlésnek, még itt is jóval me-
legebb az áram vize, mint a szabad ten-
gervíz. Az áram az európai partok mel-
lett haladván észak felé, ezsknél az évi
hőmérsékletet érezhetően emeli. Innen
van, hogy az európai partokon lehet oly
növényeket termelni, melyek egyenlő szé-
lesség alatt az amerikai partoknál el-
vesznek; Skandinávia nyugoti partjai
sohasem fagnak be, a parti fjordok is
csak igen nagy tél esetén, pedig az á-
tellenes és ugyanegy szélességi fok alatt
levő bottini tengerből 10 hónapon át
be van vagyva. Lissabon majdnem egy
szélességben van New-Yorkkal, és még-
is utóbbi közép évi hőmérséke 9°C, míg
Lissaboné 16°C; Lissabonban a fagyot csak
hírből ismerik, leghidegebb napjuk 9—10
fok meleg, míg New-Yorkban nincs tél
fagy nélkül.

A másik nevezetes áram, mely a Golf
áramhoz mindenben hasonlít, a Kuro

Lisztkivitelünk.

A fiumei kikötőn át az egyes magyar malmok részéről a f. évi január hóban a nyugot-európai és a délamerikai kikötőkre a következő mennyiségű liszt vitetett ki:

Első Budapesti	m. mázsa	11131.—
Pesti hengermalom		5689.—
Gizella		26016.—
Concordia		10918.—
Viktoria		18564.—
Erzsébet		12083.—
Pannonia		8616.—
Lujza		5489.—
Egysült		9601.80
Molnárak és sütők		14450.—
Hagenmacher		14473.—
Lobmayer I. F.		2642.—
Bloch József		2586.—
Bauer Lajos és fivére		711.—
Pick & Fischer		2134.—
Losonczy		5647.—
István		4064.—
Aradi		3462.—
Szegedi		1465.—
Bauer Jakab és fiai		813.—
Zágrábi		1506.—
Első Horvát		711.—
Első Eszaki		610.60
N. Kikindai		1318.—
Fiumei		3032.—
Bécsi sütők		615.—
Eberfurti		400.—
Sipevcic Péter		610.60
Majdié		300.—
Miskolci		1321.80
Voneweller & Co.		203.—
Szalmári		1016.—
László		1321.80

Összesen 173.413 m. mázsa.
E mennyiségből az egyes kikötők szerint esik, és pedig: Glasgowra 73520 m. m., Liverpool 33238, London 27812 Leith 10504, Hull 918, Cette 100, Barcelonara 730, Lissabon 13474, Bordeaux 600, Rouen 9900, Amsterdam 300, Dél-amerikai kikötők 2316 m. mázsa.

Magyar tengeri gőzhajózási vállalatok áruforgalma.

A fiume-pólai gőzhajózatok.

A fiume-pólai gőzhajózatok a f. é. január hóban a következő áruforgalmat közvetítették:

Kivitel Fiuméből: Moschenizza 79 m. m., Bersec 22, Rabaz 53, Cherso 297, Pola 1474, összesen 1925 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Moschenizza 6 m. m., Rabaz 22, Cherso 79, Pola 147 összesen 254 m. mázsa.

A f. évi január havi összes árufor-

Si vo, vagy fekete folyam, (utóbbi név az áram intenzív kék színéből ered.) Ez is egy zárt medenczéből indul ki; a Japáni tengerből, és a Nagy-Oceánt északra irányban végig hasítva, Észak-Amerika partjait locsolja meleg hullámai-
val. Hatása nem oly nagy mérvű, mint a Golf áramé, mert utja sokkal nagyobb lévén előbb hűl ki, mint az.

A tengerekben hideg áramlatok is vannak; de ezek nem oly fontosságuak mint a melegek. A hideg áramok hozzák a jeges tengerekről amaz óriási jég-tömegeket; az északra jövők azonban az előbbi két meleg áramba érve, gyorsan elolvadnak és ez nevezetes körülmény. Ugyanis azon jég-tömegek, néha való-ságos jég-hegyek, mindig hordanak magukkal szikdarabokat és törmelékét; já-rásuk szabályos; és az áram hozza őket, azon helyen most, hol elérkeznek a meleg áramba, gyorsan elolvadnak és szilárd törmeléküket lerakják. Innen van hogy ezen a helyeken mindig zátonyokat találunk, melyek mindig emelkednek és évezredek múlva új — szigetek jön-nek létre. Ezen földképző tulajdona a víz mozgásának sokkal jobban jut érvé-nyre a szárazföldi vizek mozgásaival, vagyis a folyamoknál, de erről majd egy más alkalommal. — s. — f.

galom 2169 m. mázsa, mely mennyiség az előző évi január havi forgalommal szemben 770 m. mázsa emelkedést mutat. A személy forgalom összesen 452 utasból állott, vagyis 69 el több, mint az előző év megfelelő időszakában.

A fiume-metkovich-raguzai járatok.

A fiume-metcovich raguzai gőzhajó-járatok által a f. évi január hóban köz-
vetített áruforgalom a következő volt:

Kivitel Fiuméből: Spalato 3345 m. m., Metcovich 1965, Raguz 2078 ösz-
szesen 7388 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Spalatóból 1984 m. m., Metcovich 969, Raguz 361, ösz-
szesen 3315 m. mázsa.

A f. évi január havi összes árufor-
galom 10703 m. mázsa telt ki, mely az előző évi január havi forgalomhoz képest 3550 m. mázsa emelkedést mutat.

A személy forgalom 18 utasból áll-
lott, vagyis 7-el kevesebb mint az előző év megfelelő időszakában.

A fiume-velencei gőzhajózási járatok.

A Fiume és Velence közt közlekedő gőzhajók a f. évi január hóban a kö-
vetkező áruforgalmat közvetítették:

Kivitel Fiuméből: tengeri (cinqvan-
tin) 20,250 kg., puhafa 35.150, tetőle-
mez 10.150, ásványvíz 6.000, árpa 30.352
faggyú 7.347¹/₂, deszka puhafából 1.170
aszalt szilva 13.421, szárított növény
50, búza 250.000, tengeri 132.148, zsi-
neg 99, keményítő 1.836, hal 300, a-
ranyhamú 300, sör 5.575, deszka 1.055,
hajlított fabátor 864, cserkivonat 2.923
hordófenék 86, donga 114, sajt 370 kg.

Behozatal Fiuméba: Nyomdabétek 48
kg., bór 308, kagyló 39¹/₂, lakik 1.500,
bőrök beszóva 12.100, gyékény 9.900,
gyapjúárú 26, üres hordók 1.3000, üres
zsákok 755, tőkehal 3.697, zöldség 400,
sajt 143, faggyú 464 kg.

A Krajacz és társasféle gőzhajózási járatok.

(Fiume-zengg-pagói vonal)

A Krajacz és társasféle gőzhajózási já-
ratok a f. é. január hóban a kö-
vetkező áruforgalmat közvetítették:

Kivitel Fiuméből: Starigrada 2 m.
máza, Portoré 34, Cirquenza 108,
Selleze 66, Novi 570, Zengg 856, Jabla-
nac 15, Carlobago 391, S. Giorgio 4,
Pago 209, összesen 2256 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Zengg 178, Pago
74, összesen 255 m. mázsa.

Kivitel Zenggől: 175 m. mázsa.
Behozatal Zengyre: 142 m. mázsa.
Összes forgalom: 829 m. mázsa.

(Fiume-zengg-zárai vonal)

Kivitel Fiuméből: Novagliába 63, Ar-
be 127, Bescanov 7, Zára 372, ösz-
szesen 569 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Arbeből 9 m.
m. Bescanov 7, Valcassione 2, Zára
66, összesen 84 m. mázsa.

Egyéb kikötők forgalma: összesen 343
m. mázsa.

Az összes január havi áruforgalom
9917 m. mázsa.

A személy forgalom a fénjelölt idő-
szak alatt 667 utasból állott.

Az üzleti viszonyok Szatonikiben.

A czukorpiacz helyzete a f. évi január hó-
ban igen kedvezőtlen volt. Majdnem teljes ke-
reslethiány mellett az árak esőkentek, sőt még a triestiekben is alul jegyeztek. — Ré-
gebbi rendelkezések folytán az osztrák-magyar
monarchiából e hóban 5,960 zsák czukor ér-
kezett. A készletek 14,000 zsákra becsülhetők.
A kávéüzlet, a jövő brazilai termésről ke-
ringő bizonytalan hírek következtében lanya-
va volt s az árak esőkentek.

A lisztbehozatal mintegy 1.100 zsákra ru-
gott; az árak 100 kilogrammonként a követke-
zők voltak:

1-ső minőségű marseillei	933 frt
2-od	827 .
3-ad	757 .

1-ső	triesti és odessai	1353 .
2-od minőségű triesti és odessai		1302 .
3-ad		1196 .
1-ső	brazíliai	1144 .
2-od		2056 .

A köljaj-behozatal Batumból 39.500 ládat
tett ki; Amerikából semmi sem hozott be.
Az amerikai köljaj helyi ára ládánként 29 pi-
aster, az orosz-és 27¹/₂ piaster.

Kivitel mindössze 46,000 q. kemény- és
lgy fá búza, árpa, rozs, zab és tengeri. A pa-
mutüzlet nem volt kielégítő, a borkivitel kö-
vetkezőleg alakult:

juhbőr 12.000 darab (párja 4 fr.); gödölye-
bőr 20.000 darab (kilogrammonként 1 fr.); bá-
ránybőr 6.000 darab (párja 3 fr.)

**Értekezlet a fiumei kikötő szabad-
területele (punto franco) tárgyában.**

A fiumei szabad kikötő megszüntetése után a kikötő bizonyos pontján
szabad terület fog főtartatni. Ez ügy-
ben a már két év előtt megtartott értekezlet
kifolyásaképp, a f. évi január hó 6-kán
Gróf Zichy Ágost kormányzó elnöklete
alatt értekezlet tartott.

Az értekezleten jelen voltak:

A m. kir. kormányzó részéről: Fésüs
Béla oszt. tanácsos, a m. kir. tengerészeti ha-
tóság részéről: Zeyk A. József min. tanácsos,
Fest Kálmán min. titkár, Egan Lajos építészeti
felügyelő, Rakavina Márton révkapitány; a fiu-
mei m. kir. pénzügyi igazgatóság részéről: Szob-
bovics Lajos pénzügyi tanácsos; a fiumei kikötő-
felügyeleti hivatal részéről: Hajnal Antal mi-
n. tanácsos, a m. kir. állami vasutak rész-
ről: Schöber Albert igazgató, Prahaics Gyula
főellenőr, Marsik János forgalmi főnök, Fiume vá-
rosi törvényhatóság részéről: Ciotta János polgár-
mester, Brelich Ernő városi tanácsos, Wauch-
nig Lidor főmérnök; a fiumei kereskedelmi és
iparkamara részéről: Meynier Henrik elnök,
Ossoinack Lajos, Snaquina A. F.; az Adria
magyar tengeri gőzhajózási társulat részéről:
Pauer Henrik; az osztrák-magyar Lloyd-társas-
ág részéről: Piner Hektor, a fiumei hitelbank
részéről: Steinaecker Artur, Engel Miksa; a fiu-
mei köljaj finanszírozás részéről: Ullmann A-
dolf, Baracs Milutin, a budapesti petroleum-
ipartársaság részéről: Kollinsky Lidor; jegyző-
könyvezető Dr. Szentmiklóssy Jenő.

Gróf Zichy Ágost kormányzó, elnök
megnyitva az értekezletet, felhívta meg-
jelent tagokat, hogy a fiumei szabad ki-
kötő megszüntetése után főtartandó
szabad terület maximalis határvonalai-
nak megállapítása céljából, vélemény-
nyüket nyilvánítsák.

Mindenekelőtt Hajnal Antal középíté-
szeti tanácsos bemutatta a szabad terület
maximalis határvonalaira vonatkozó térké-
pet, s megadta a kellő fölvilágosításokat.
— Miután Szobovics Lajos pénzügyi ta-
nácsos az általa Triestben szerzett ta-
pasztalatok nyomán az ügyre vonatko-
zó adatokat sorolta föl, hozzászóltak a
tárgyhoz: Steinaecker Artur, Ossoinack La-
jos, Snaquina A. F., Ciotta polgármester
és Wauchnig főmérnök. Az értekezlet
eredményeül elfogadtatott a maximalis
szabad területre vonatkozólag bemuta-
tott tervezet.

Ezután Ciotta polgármester kijelen-
tette, hogy az esetben, ha egy szabad terü-
letre a Fiumára esatorna mentén szükség
lenne, a város hajlan fő lesz a megfelelő kár-
pótlás mellett az északra szük-éges területet
átengedni. — Miután végül gróf Zichy
Ágost kormányzó megköszönte az értekez-
letre egybegyűlt tagoknak közreműkö-
dését, az értekezlet véget ért.

Buccari multjából.

(Egykorú följegyzések nyomán)

IV.

Nem csekély gondot okoztak
a városnak a francia hadihajók
is. Ezek ellen 1709 ápril 1-én ex-
pediciót rendeznek a szükséges ka-
tonai felszerelésekkel. — Alig há-
rom napra rétt, elrendeli a város,
hogy egy elfogott francia hajó,
melyre egy Marotti nevű buccari
úri ember tartott igényt, haladé-
kalanul visszaadassék.

Marotti úr azonban úgy látszik
makaesul ragaszkodik a hajóhoz,
mint jogos tulajdonához, melyet a
saját hajójával és embereivel fog-
gott el a Középtengeren, midőn az
katonákat szállított Nápolyba. —
Végre is Marotti engedni volt kény-
telen, s a hajót visszaadták a fran-
cziáknak.

Nagy riadalmat okozott, mid-
dön a törökök, az Adria tengeren
egy Jaketich nevű buccari polgárt
elfogtak, és bezárták. A város mind-
ent elkövetett kiszabadítására s
levél levél után ment a törökökhöz,
Durazzoba, hogy Jaketichet eresszék
szabadon. A törökök azonban ta-
gadták, hogy Jaketichet elfogták.
Erre aztán megküldötték nekik a
török hatóságok által a Jaketich
elfogatására és bebörtönzötésére
vonatkozó eredeti rendeletet, mely
szerint nemcsak Jaketichet fogták
el, de hajóját is elkobozták. —
Erre aztán sok huza vona után
Jaketich megszabadul a török fog-
ságból, s hajójával együtt szeren-
esen megérkezik Buccariba.

A sok apróság közül melyet a
följegyzések között találunk, nem
tartjuk érdektelennék fölemlíteni,
a belső titkos tanácsnak értesíté-
sét, hogy báró Abele — a jelenleg Fiu-
méban, a m. kir. kormányzósnál
működő báró Abele Jenő min. tit-
kár őse — 1709 december 15-
kén bárói rangra emeltetett. („di
essere fatto barone.”)

Tengerpartunk mentén ebben
az időben nagyon is gyakran for-
dulnak elő hajó elfogások, majd a
belföldi kapitányok fogdosnak el
török hajókat, majd a törökök ke-
ritenek hatalmukba belföldi jár-
műveket. Sokszor fognak el azonban
a francia hajókat is. Az ilyen hajó
elfogásnak rendszerint nem fegy-
veres harc a következménye, ha-
nem sok irka-firka, míg végre
megjön a rendelet, hogy a hajó a
károsultaknak visszaadassék. Ilyen
volt a sok közül az az eset, midőn
a zengieki Durazzoba egy fran-
czia hajót keritettek hatalmukba,
s azt Buccariba hozták. — A fran-
cziák erélyes reklamációjára után a
zengieki erélyen tagadták, hogy a
hajó náluk van, végre azonban ki-
sült, hogy hogy azt Buccariban rej-
tegetik jobb időkre. Alig tudja meg,
gróf Coronini zengieki várkapitány
a hajó hollétét, ráír a városra,
hogy a hajót a náluk levő négy
ágyuval együtt azonnal visszaad-
ják. — A szigorú parancs nem is
maradt következmények nélkül s
a hajót visszaadták a francziáknak.

Az 1711 évi február 28-ki föl-
jegyzés szerint a buccari kamera-
lis javak jövedelmét Grázba a „Fe-
nichmeisterhez“ (kincstárnok) szok-
ta beszállítani, a pénzeket rend-
szerint a Grázba utazó fiumei ke-
reskedőkre bízták. Ez évben azon-
ban szigorú rendelet érkezett a
buccari tanácshoz, hogy a jövő-
ben a kincstári pénzeket semmi
áron se merészlik a fiumei ke-
reskedők által Grázba küldeni.

József
sege é
örömm
e hó 12
ni Fium
a tulajd
lában t
megérke
zónsége
örömmel

Wimp
rendelete
Wimpfen
gost kor
pok szer
kezett va
gyermek
kormányz
továbbá k
friedre és
A boldog
tekeni ha
ponyi irga
tot, a bec
forintot, s
rintot, s
alapa 10.
hátrahagy
lő forint

A fiu
rendkívüli
teményne
136 darab
poten, 233
czink vagy
ből áll. —
azért sem
miután mu
tengerész
fitestvére
Az értékes
nagyan f
városi muz

Vizsgá
és kereske
kőfaragó, és
sleges képe
gett, a továb
ság taginav
te ki: elnök
bizottsági tag
ezredes, Ha
Lajos építész
dor városi fő

Baross
országgyűl
ket Fiume
gárokki vá
mester min
a diszkóma
litású munk
Morzszányi

Dr. Tar
hó folyamán
Tarczay, ki j
áll, huzamos
orvos, s kiv
Legutóbb a F
működött min
szláv jellegű
zása mellett,
szertősnékn

A fiu
taonica) dis
a Corson lev
van kizeme
mei zeneke
segeit. A vé
zik fedezni
szerint a sz
vételára má

Egy kis
ból. A „Magy
Fiumében az
házaság köte
di állapot szer
246, öregegy ö
donnal 35, öv
vált férfi hajad
szonyonnyal 1.
egyik elhaláloz
ben az 1887 é
sem fordult el
szerint a követ
négy éven alul
luli nővel 5, 20

FAIRBANKS-MERLÉGEK

Az egész világon a legtökéletesebbnek ismerte mérleg-szerkezetek.

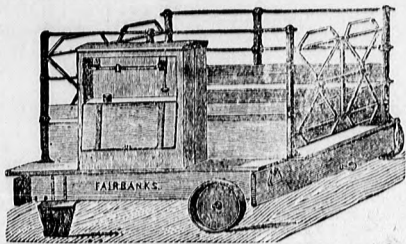
A szabadalmazott Fairbanks mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlyval vannak ellátva.

Tartosság, pontosság és könnyű kezeléskénél fova az összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízodes mérleg áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szerkezetek és mérlegeink, valamint márhalméleteink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cim: Osztr. magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépyára Jhen Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrassy-ut 23.
 Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda; Gyár: Ujpost — K. Megyer.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

József főherceg Ő cs. és k. fensége udvari szállítója

Budapest, Koronaherczeg-utca 18 sz.

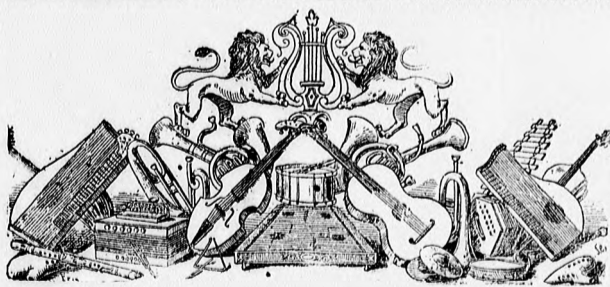
A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja mindennemű

here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal dusan ellátott raktárát.

A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A cég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, ki-vánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjjel után 2 óráig nyitvak és így minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá.

Stenberg Armin hangszergyáros, Budapesten, kerepesi ut 36.

(a Rókus-kórházzal szemben.)

Mindennemű hangszerek, harmonika és harmonium gyára és legnagyobb választékú raktára. Valódi olasz és belföldi húrok. — A legújabb feltűnést keltő mechanikai szalon-hangszerek, mint Ariston, Herophon, Orpheus, Simphonion, Phoenix fókaktára.

Legújabb!!! Harmonikafuvola 12 billentyűvel, kellemes hangokkal, mely azonnal megtanulható és játszható. — Igen kedves meglátóeszköz bár ki részére. Ára 2 frt. Hangszerek javítása különösen teljesítettik. — Öcsök hangszerek újakra becserelethetnek.

A „EVNDÉGLŐSÖK LAPJA”

mely a hazai szállodások, vendéglősök, kávécsok és pinczerek 16 szakbeli intézetének hivatalos közlönye, új évtől fogva ötödik évfolyamába lépett.

Előfizetési ára: egész ávre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 50 kr. Az előfizetési pénzek **Ilhász György** szerkesztő és kiadó nevére, Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. sz. a. küldendők.

PSEPHOFER J.

gyógyszertár

Bécs, Singerstrasse 15. sz.

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsook, ezelőtt egyetemes labdacsook neve alatt; ez utóbbi alig létezik betegség melyben e labdacsook csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmazott, ezen labdacsook számtalanszor, s a legrövidebb idő alatt gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt. 5 kr. bérmentelen utánvétküldemény 1 frt. 10 kr.

A pénzösszeg előleges beküldése mellett postamentes átküldéssel kerül: 1 tekercs labdacsal 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 40 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. Kevesebbet mint egy tekercset szétküldeni nem lehet.

Valódiának csak azok a labdacsook tekinthetők, melyek utasítása J. Pserhofer neve aláírásával van ellátva, s melyek a doboz fedelén ugyanazon nevalírást hordják veres írásban.

Számtalan levél érkezett melyeknek irói hálat mondanak a labdacsookért, melyeknek a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségeknél egészségtük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A köszönő levelekből néhányat ide írunk:

Schlierbach, február 17. 1888.
 Tekintetes Ur! Aláírtal alulírott az ön valóban hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból újabb 4 tekercsnek átküldését kéri. Teljes tisztelettel
 Neureiter Ignaz, gyak. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett, 1887. szept. 12.
 Tekintetes Ur! Isten akarata volt, hogy labdacsoi kesembe kerültek s most ezek eredményéről írok: Beteg ágyamban meghaltam, úgy hogy munkámat nem tudtam többet végezni, s már bizonyosan meghaltam volna hogyba csodálatos labdacsoi engem nem mentettek volna. Isten aldjá magérette ez eszer. Van bizalmam hogy labdacsoi egészen visszafogják adni egészségemet, úgy mint másokat is egészségessé tettek.
 Kujtze Theozia.

Wiener Neustadt 1887. decz. 9.
 Tekintetes Ur! Hálas köszönetet mondok 60 éves nőnem nevében. Ez 5 évig idült gyomorhurutban és vízi betegségben szenvedtem. Elete kin volt reá néve s már azt hitte hogy vége lesz. Veletlenül egy dobozt kaptam az ön labdacsoiból s ezebből hosszabb használat után meggyógyult. Teljes tisztelettel
 Weinzeitti Josef.

Mitterinzersdorf Kirchdorf mellett, Felső Austria 1886 január 10
 Tekintetes Ur! Sziveskedjék postán egy

tekercset kitűnő vértisztító labdacsoiból küldeni. Mem tohodem, hogy ömek e labdacsook értékre nézre teljes elismerésembe nem nyilvánítam, s mindenütt a hol csak alkalmas, lesz ezeket ajánlani fogom. Felhatalmazom, hogy e köszönetemet tetszés szerint használja. Teljes tisztelettel
 Kaszner Theozia.

Gottschdorf. Kohlbach mellett, Osztr. Szilézia 1886 október 8.

Tekintetes Ur! Kérem sziveskedjék nekem egy 6 dobozból álló tekercset az ön egyetemes vértisztító labdacsoiból küldeni. Csak az ön csodálatos labda csomák közzülhettem: hogy gyomorhajomtól mely öt éven át kínoz, megszabadultam. Nem is fogok nálam ezek elfogyai és ezoniel mély köszönetet mondok tekintetességének. Kiváló tisztelettel
 Zwischl Anna.

Rohrbach 1886. febr. 28.
 Tekintetes Ur! Mult év november havában egy tekercs labdacsoot rendeltem meg Onnél. En egy mint nóm a legjobb sikert észleltük. Minakketten heves főfájásban és rossz székletben szenvedtünk, úgy hogy közel voltunk a kétségbeeséshez, habár csak 40 évesek vagyunk még. És ime: az ön labdacsoi csodákat tettek és megszabadítottak a bajtól. Tisztelettel
 List Antal.

Fagy-Balzsam Pserhofer J.-től. 6-veke óta elismerem mint a legbiztosabb szer bármiféle fagybak ellen valamint nagyon idült sebek stb. ellen is. 1 tégely 40 kr. Bérmentes küldés-sel 65 kr.

Utifüvedv katarhus, rekedtség, szárhurut stb. ellen. 1 üveg 50 kr.

Amerikai köszv. - kenőcs, legjobb köszvény és rheumaszerű bajok, tagszaggatás és fülzaggatás ellen. 1 frt. 20 kr.

Lábizzadás elleni por. Egy doboz 50 kr. Bérmentes küldéssel 75 kr.

Golyva - balzsam, biztos szer a golyvásnyak ellen 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) me-emésztés mindennemű altestbajok ellen kitűnő háziszser 1 üvege 20 kr.

Ezen itt megnevezett készítményeken kívül az orsztrák lapokban kiderített összes nel és külföldi gyógykülönlegességek raktáron tartatnak s a netalan készletben nem levő zikketkről kívánatra pontosan és olesón gondoskodva leend.

Postai szétküldések gyorsan fogatossitmatnak a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvetéssel.

A pénz előleges beküldése leghelyesebben (postautalványnyal) a portó olesobbá tételét ezközli, mint utánvétellel.

Angol csodabalszam üvege 12 kr. 12 üvege 1 frt 20 kr.

Fiakerpor mint rekedtség, köngöses ellen 1 doboz 35 kr. portom. küld. 50 kr.

Tanochininhajkenőcs Pserhofer J.-től hosszú évek óta legjobbnak ismert hajnövesztő szer elismerve orvosok által. Egy elegansan kiállított doboz 2 frt.

Egyetemes kenőcs Steunel tagott és szirt sebekre rozindulatu fekélyek és mindennemű daganatok ellen, időszi feltöréss lábfekek, körmömég, sebek, emlőgyuladási és hasonló bajok ellen sokszorosan jónak bizonyult. Egy tégely 50 kr. Bérmentes küldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító-só Balnich szer. Mindentel megzavart emésztésnél, fejfájásnál szédülésnél, gyomorgöröcsnél, aranyeres bajban dugulásban, Egy csomag 1 frt.

Szem-essencia Romershausentől. 1 palack 2 frt 50 kr., fél palack 1 frt 50 kr.

Szerkesztő: Redakciónál
 Előfizetési díj: Egy évre... Félévre... Negyedévre... 2 óra... Külföldre 1 óra

Fölh...
 A f. é...
 8-ik évfoly...
 be lép. —
 az előfizet...
 Előfizetési díj...
 " "
 " "
 Az elő...
 kiadóhivat...
 dők.

Ama t...
 a legutóbb...
 a magyar...
 lődésére k...
 rolnak, k...
 szerepet ját...
 — Ez után...
 állása utá...
 ményt volt...
 bizonyára...
 évi üzleti...
 sünkre áll...
 följogosítar...
 tevére, h...
 a kezdet n...
 legyőzése u...
 löbb intéz...
 kifejlődni...
 az okból i...
 mei hitelt...
 ezi viszony...
 méltó ered...

A „F...
 Teofil...
 — Pompa...
 toppanva egy...
 miközben láb...
 szivaromról r...
 czigarette...
 Még mielő...
 váratlan meg...
 gások között...
 dongáját ideg...
 vetkező pillar...
 jen, s bemuta...
 — En Teo...
 (Szent iste...
 — En p...
 akadt a szó;...
 kacagtam ma...
 nyon, melyet...
 mozgó herceg...
 Egy közönség...
 Úgy tettem, r...
 a torkán, s k...
 tenetesen, ho...